

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Ирена Николова

Нов български университет

1. Обща информация

Становището е изготвено на основание заповед на ректора на ВУАРР №115/04.04.2023 г. за определяне на състав на научно жури за защита на дисертационен труд и решение на научното жури от неговото първо заседание на 06.04.2023 г. регистрирано с протокол №1.

Автор на дисертационния труд: Владимир Драги Арсовски

Тема на дисертационния труд: „Финансови аспекти на зелената икономика и ролята ѝ за устойчивото развитие: тенденции, динамика, взаимодействие“

Област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“

Професионално направление 3.8. „Икономика“

Докторска програма „Финанси и банково дело“

Първично звено: катедра „Икономика и финанси“

Приемащо структурно звено: Департамент по икономика и управление

Научен ръководител: проф. д-р Огняна Стоичкова.

2. Общо описание на дисертационния труд

Дисертационният труд се състои от 246 страници, като включва увод, четири глави, заключение, библиографска справка, 2 приложения, 12 таблици и 19 фигури. Разгледаната литература за изготвяне на дисертационния труд се състои от 287 източника на български, английски, френски език, от които 65 от български и 222 от чуждестранни автори. Представени са: Декларация за оригиналност, Справка за научните и научно-приложните приноси, Справка за изпълнение на минималните наукометричните показатели, Декларация за отсъствие на плагиатство, Доклад от проверка с антиплагиат система.

Дисертационният труд анализира изключително актуална тема, която засяга бъдещото развитие на икономиката и разрешаването на въпросите с устойчивото развитие. Това неминуемо е свързано с

въвеждането на нови понятия и концепции, които първоначално да се развият теоретично, а впоследствие да се внедрят в практиката.

Зелената икономика е една от тези новоформиращи се области, които предстои да се развият и изяснят като научна област. Взаимовръзката между „икономика“ и „природната среда“ водят до възникването на много нови понятия, които все още не са еднозначно възприети и систематизирани в академичните среди. Така, дисертационното изследване се насочва към необходимостта от по-нататъшно развитие на теоретичните основи на зелената икономика и нейната роля за устойчивото развитие както на световната икономика, така и на отделните държави.

В увода ясно и коректно са формулирани: актуалността, степента на разработка на разглеждания проблем, работна хипотеза на изследването, изследователските задачи, обектът и предметът. Наред с това са представени теоретичната и методологична база на дисертационния труд, което включва информационната база и методология на изследването.

Докторантът Владимир Арсовски се е справил успешно с поставянето на ограничения за изследването, като по този начин фокусът е насочен към конкретни проблеми.

Детайлно разработения увод е предпоставка за успешното провеждане на дисертационното изследване в неговата основна част.

Изследователските задачи са представени логично и систематизирано в отделните глави. В началото на дисертационното изследване последователно са разгледани и анализирани по-общите въпроси за зелената икономика и теоретичните концепции. След това са представени икономическите и финансови аспекти на зелената икономика и конкретно задачите за Република Северна Македония.

Наличието на работна хипотеза показва способността на докторанта да формулира предварително своите очаквания, които да потвърди или да опровергае в процеса на провеждане на изследването. Работната хипотеза на дисертационния труд конкретизира въпросите, към които се насочва изследването и е следната: „идентифициране на възможностите за повишаване на устойчивото развитие и за оптимизиране темповете на икономически растеж с помощта на финансовите инструменти на зелената икономика“.

Тезата, която се защитава успешно от докторанта е също ясно формулирана: „Защитава се схващането, че нестабилността на съвременната система на пазарна икономика не позволява ефективно реализиране на основните предимства на зелената икономика, а

алтернатива може да бъде само система, изградена на базата на баланс между пазарна и регулирана икономика“.

По отношение на ползваната библиография, докторантът показва способността си да борава с разнообразни източници, включително нормативни документи и доклади на правителствени и международни институции. Това дава възможност за провеждане на детайлно теоретично изследване.

3. Оценка на структурата и съдържанието на дисертационния труд

Дисертационното изследване е структурирано логично. Последователно се разглеждат въпросите, свързани с финансовите аспекти на зелената икономика.

В увода са включени всички необходими елементи и са спазени изискванията за подобен тип изследване.

В първата глава се изяснява понятийния апарат на дисертационния труд, като се представят теоретичните концепции за зелена икономика и е изготвен сравнителен анализ между традиционната икономика, традиционната екология и екологичната икономика.

Във втора глава докторантът се е насочил към анализиране на взаимовръзката между устойчиво развитие и зелена икономика. Този анализ е изготвен на основата на проучване и представяне на различни стратегически документи на международни организации и изследователи в съответните области. Трябва да се посочи, че докторантът Владимир Арсовски успешно се е справил с представянето на различните концепции по тези две понятия.

Третата глава на дисертационния труд обхваща икономическите и финансови аспекти на зелената икономика в контекста на устойчивото развитие. Особено внимание заслужават финансовите инструменти на зелената икономика, които са детайлно представени от докторанта.

Четвъртата глава е насочена към въпросите на зелената икономика в Република Северна Македония. Изготвено е емпирично проучване на обществените нагласи на общини в Република Северна Македония за преминаване към зелена икономика. Прави впечатление, че докторантът предварително е подготвил основите на проучването чрез формулиране на цел, обект, предмет и две работни хипотези, което доказва неговата способност за провеждане на научно изследване.

Докторантът Владимир Арсовски е формулирал изводи в края на всяка от отделните глави. Така се затвърждава мнението, че на всеки етап от изследването той може да се изготвя обобщение за постигнатото и на

тази основа да продължи с останалите части. Това в значителна степен е улеснило неговата задача за оформяне на заключение на дисертационния труд.

4. Оценка на автореферата към дисертационния труд

Представеният автореферат отразява детайлно и точно съдържанието на дисертационния труд. Описани са ясно: общата характеристика; обемът и структурата; синтезирано съдържание на дисертационния труд; Справка за научните и научно-приложните приноси; Справка за изпълнение на минималните национални изисквания.

Докторантът е издал 6 публикации в нереферирани списания с научно рецензиране: 2 студии, от които 1 е в колективна монография и 1 е в Годишника на Висшето училище по агробизнес и развитие на регионите; 1 статия, 3 доклада. Всички публикации са по темата на дисертационния труд.

5. Оценяване на приносите на дисертационния труд (научни, научно-приложни)

Приносите на докторанта Владимир Арсовски са представени детайлно в автореферата, Справката за научните и научно-приложните приноси. Те напълно отразяват съдържанието в същинската част на дисертационното изследване, постигнатите резултати и направените изводи. Приносите са насочени към:

- „Теоретичното значение на изследването се определя от разработването на научни подходи за управление на зелената икономика, базирани на принципите на устойчивото развитие. Предложените подходи са насочени към развитието на икономическата теория и теорията на околната среда по отношение на по-нататъшното развитие на възможностите на зелената икономика в съвременните условия.“
- Практическата значимост е свързана с приложение на резултатите: 1. „при подготовката и усъвършенстването на редица международни документи за зелената икономика и устойчивото развитие; 2. При разработка на нови учебни материали за докторанти, стажанти, специализанти и студенти във висшите училища.“

6. Критични бележки и препоръки

Препоръките ми към докторанта Владимир Арсовски са да продължи изследванията си в тази област и да надгради постигнатото до момента чрез публикуване на резултатите от дисертационния труд на английски език, за да станат достояние на по-широк кръг изследователи.

Считам, че дисертационното изследване „Финансови аспекти на зелената икономика и ролята ѝ за устойчивото развитие: тенденции, динамика, взаимодействие“ може да бъде издадено като книга, тъй като терминологията е представена ясно. Това ще бъде полезно за останалите изследователи в тази нова и бързоразвиваща се област.

7. Въпроси към докторанта

1. Наред с позитивните страни на зелената икономика за устойчивото развитие, съществуват и редица предизвикателства. Кои са финансовите инструменти на зелената икономика, които са подходящи за прилагане в условията на съществуващите предизвикателства?

2. Предвид непрекъснатите кризи, пред които се намира световната икономика, кои ще са основните трудности при въвеждането на зелената икономика в Република Северна Македония?

8. Заключение:

Представеният дисертационен труд „Финансови аспекти на зелената икономика и ролята ѝ за устойчивото развитие: тенденции, динамика, взаимодействие“ на докторант Владимир Арсовски показва, че докторантът притежава задълбочени теоретични знания по темата на дисертацията. Освен това, той има способност да организира и провежда самостоятелно научни изследвания по актуална тема в областта на икономиката и финансите.

Дисертационният труд представлява цялостно, завършено изследване върху финансовите аспекти на зелената икономика и устойчивото развитие.

Дисертацията отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ във Висшето училище по агробизнес и развитие на регионите и Правилника за организация и провеждане на обучението в образователната и научна степен „доктор“ във Висшето училище по агробизнес и развитие на регионите.

С убеденост гласувам „ЗА“ и предлагам на научното жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Владимир Драги Арсовски в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8 Икономика, научна специалност „Финанси и банково дело“.

19.04.2023 г.

Член на журито:

.....

доц. д-р Ирена Николова